

Kijkoperatie voor verwijdering van de lymfeklieren bij prostaatkanker

Inhoud

De lymfeklieren in het bekken	3
Vorbereiding op de operatie	4
Intakegesprek oncologieverpleegkundige	4
Pre-operatieve screening en anesthesie	4
Aandachtspunten	5
De opname	5
Operatiemogelijkheden	6
De kijkoperatie	6
Voordelen van een kijkoperatie	6
Risico's en complicaties	7
Na de operatie	8
Weefselonderzoek.....	8
Leefregels	8
Wanneer neemt u direct contact op?	8
Verhinderd	8
Vragen	9
Contactgegevens	9

Kijkoperatie voor verwijdering van de lymfeklieren bij prostaatkanker

Bij u is prostaatkanker vastgesteld. De uroloog heeft dit met u besproken. De uroloog heeft ook met u besproken dat de lymfeklieren verwijderd moeten worden.

Deze operatie is noodzakelijk om de lymfeklieren in het bekken onder de microscoop te onderzoeken om er zeker van te zijn of er wel of geen uitzaaiingen in de lymfeklieren aanwezig zijn. In deze folder vindt u meer informatie over deze operatie, die via een zogeheten kijkoperatie wordt uitgevoerd (ook wel laparoscopische operatie genoemd). Het kan zijn dat de operatie plaats vindt met behulp van de robot. Het is goed u te realiseren dat voor u persoonlijk de situatie anders kan zijn dan hier is beschreven.

De lymfeklieren in het bekken

Als prostaatkanker uitzaait via de lymfebanen, gaat dit meestal eerst naar de lymfeklieren in het kleine bekken. Bij deze lymfeklieroperatie wordt een deel van de lymfeklieren weggenomen voor onderzoek. Dit heeft doorgaans verder geen gevolgen voor u.

Vorbereiding op de operatie

Intakegesprek oncologieverpleegkundige

Als voorbereiding op uw operatie, krijgt u een afspraak bij de oncologieverpleegkundige voor een intakegesprek. Zij zal u informeren over de operatie en wat u hierna kunt verwachten. Ook zal zij de gegevens over uw gezondheid en medicijngebruik noteren in uw elektronisch dossier, zodat bij eventuele bijzonderheden op tijd actie kan worden ondernomen.

Pre-operatieve screening en anesthesie

U wordt geopereerd en bent daarom doorverwezen naar de polikliniek Pre-operatieve screening. Op deze polikliniek bekijkt de anesthesioloog of de operatie voor u extra gezondheidsrisico's met zich meebrengt. Als voorbereiding op deze afspraak kunt u thuis of op de polikliniek Urologie een vragenlijst over uw medische geschiedenis invullen. Tijdens dit gesprek komen een aantal onderwerpen aan bod. Dit zijn onder andere de soort verdoving (anesthesie) en pijnstilling. Ook bespreekt u waarop u moet letten met eten, drinken en roken op de dagen rondom de operatie. Daarnaast maakt u afspraken over hoe u op die dagen uw medicijnen gebruikt. Dit geldt ook voor bloedverdunners. Bespreek het gebruik van bloedverdunners ook altijd met uw behandelend arts. Als u medicijnen gebruikt, neem dan een actueel medicijnoverzicht of medicijnpaspoort mee.

Op de polikliniek Pre-operatieve screening kunt u alleen terecht op afspraak. De polikliniek is telefonisch bereikbaar van maandag t/m vrijdag tussen 08.00 en 17.00 uur via telefoonnummer 040 - 239 85 01.

Meer informatie over pre-operatieve screening en verdoving vindt u in de folder 'Anesthesie'.

Aandachtpunten

- Ongeveer zeven dagen van tevoren wordt u gebeld om u te laten weten wanneer u wordt geopereerd en op welke afdeling u wordt verwacht.
- Als u niet helemaal fit, duizelig en minder alert bent en deze klachten uw rijvaardigheid beïnvloeden, is het verstandig om geen auto te rijden.
- Heeft u op de dag voor uw opname koorts? Neem dan contact op met de polikliniek Urologie.

De opname

Op de afgesproken dag en tijd meldt u zich op de locatie die aan u is doorgegeven. U wordt ontvangen door een verpleegkundige. De verpleegkundige wijst u de weg op uw kamer, bespreekt alle gegevens met u en meet uw temperatuur, polsslag en bloeddruk. De verpleegkundige zal ook uw medicatie in de computer invoeren, zodat deze eventueel besteld kunnen worden. Het is belangrijk dat u uw medicijnen en een recent medicijnenoverzicht meeneemt naar het ziekenhuis. Soms is het nodig om bloed af te nemen, bijvoorbeeld als u bloedverdunners gebruikt. U krijgt van de verpleegkundige een operatiehemd en een polsbandje met uw naam en geboortedatum. Als u aan de beurt bent, rijdt de verpleegkundige u in uw bed naar de voorbereidingkamer van de operatiekamers waar een OK-medewerker de zorg voor u over neemt. Voordat de operatie begint wordt door het hele operatieteam het 'Time out' moment genomen. Dit is een moment waarbij het hele operatieteam stil staat bij uw operatie. Onder andere uw naam, geboortedatum, welke operatie, welke vorm van verdoving en de operatiebenodigheden worden gecontroleerd. Er worden u vragen gesteld die u misschien al eerder beantwoord heeft zoals wie bent u, wat is uw geboortedatum, welke operatie krijgt u en aan welk lichaamsdeel wordt u geopereerd. Dit wordt gedaan om uw veiligheid te waarborgen.

Operatiemogelijkheden

Er zijn twee mogelijkheden om de lymfeklieren te verwijderen.

- Robotgeassisteerde kijkoperatie: Via 5 kleine steekgaatjes worden de lymfeklieren verwijderd. De chirurg zit achter een console en bedient de instrumenten via de robot die vlakbij de operatietafel staat.
- Via een gewone kijkoperatie: hierbij worden de klieren verwijderd via vier kleine steekgaatjes onder volledige narcose (u 'slaapt' dan).

Beide ingrepen duren ongeveer twee tot drie uur en u blijft hiervoor één of twee dagen in het ziekenhuis.

De operatie

De uroloog maakt sneetjes (incisies) in uw buik. Via een van de sneetjes gaat een dunne holle buis de buik in. Via de buis wordt de buik gevuld met onschadelijk koolzuurgas (CO₂). Hierdoor ontstaat meer werkruimte waardoor het operatiegebied goed te zien is. Daarna worden 3 tot 5 buisjes van 0,5 of 1 cm dik in de buik gebracht. Door één van de buisjes wordt een zeer kleine camera ingebracht, waarmee de uroloog de buikinhoud kan zien op een televisiescherm. Door de andere buisjes worden de instrumenten ingebracht die de uroloog nodig heeft om de operatie uit te voeren. Op deze wijze worden de lymfeklieren verwijderd en via een van de buisjes afgevoerd. Bij de robotgeassisteerde operatie worden aan deze buisjes de robotarmen vastgemaakt. Deze worden door de uroloog bediend.

Daarna wordt het koolzuurgas weer verwijderd en worden de wondjes gesloten. Soms wordt een slangetje (drain) achtergelaten waardoor wondvocht kan aflopen.

Voordelen van een kijkoperatie

Tijdens de kijkoperatie kan de uroloog alle details van het operatiegebied goed zien. Daarnaast is het bloedverlies meestal zeer beperkt en kunnen belangrijke structuren, zoals zenuwen en bloedvaten, vaak gespaard worden. Hierdoor verloopt uw herstel meestal vlot.

Risico's en complicaties

Bij iedere ingreep is er een risico op complicaties, ook bij deze operatie. Na een kijkoperatie kunnen er complicaties optreden zoals:

- Een nabloeding.
- Een wondinfectie.
- Kort na de ingreep kunt u door prikkeling van het gebruikte koolzuurgas schouderpijn krijgen of pijn bij sleutelbeenderen. Deze pijn is meestal binnen 24 uur verdwenen. Er kan een ophoping ontstaan van lymfevocht in de onderbuik. Soms moet hier dan (opnieuw) een drain worden ingebracht die het teveel aan vocht kan afvoeren. Ook lymfe ophoping in de balzak en penis is mogelijk. Dit verdwijnt weer spontaan.
- Ook kan het bij hoge uitzondering voorkomen dat er een beschadiging ontstaat aan andere organen.

Na de operatie

Na de operatie rijdt de operatieassistente u naar de uitslaapkamer. Daar wordt regelmatig gecontroleerd of u al wakker bent en hoe het met u gaat. Ook wordt regelmatig uw bloeddruk gemeten. Als u goed wakker bent en er zijn geen bijzonderheden, brengt de verpleegkundige van de afdeling u naar uw kamer.

Als u op de afdeling komt, heeft u:

- een infuus in uw arm.
- in uw blaas heeft u een katheter voor de afvoer van urine. Deze katheter wordt 1 tot 2 dagen na de operatie verwijderd.
- 4 tot 5 kleine wondjes. Deze wondjes bevat zelfoplosbare hechtingen.
- in sommige gevallen besluit de uroloog om een drain (een dun slangetje) te plaatsen om overtollig wondvocht af te kunnen voeren. Deze drain wordt, afhankelijk van de productie, na enkele dagen verwijderd.
- mogelijk de eerste en soms de tweede dag na de operatie last van schouderpijn. Dit wordt veroorzaakt door een restant koolzuurgas dat in de buik is achtergebleven.

Weefselonderzoek

De weggenomen lymfeklieren worden na de operatie opgestuurd naar de patholoog-anatoom voor onderzoek. Dit onderzoek duurt ongeveer vijf werkdagen. De uitslag van het weefselonderzoek wordt tijdens de eerste controle op de polikliniek met u besproken.

Leefregels

- U mag twee weken niet baden, douchen mag wel.
- Uw werk kunt u hervatten als u zich voldoende hersteld voelt.
- U mag twee weken niet zwaar tillen of sporten.
- U bent op de hoogte hoe u de tromboosespuitjes moet gebruiken. Om de kans op de trombose na de operatie te voorkomen, krijgt u voor 4 weken tromboosespuitjes voorgeschreven.

Wanneer neemt u direct contact op?

- Bij hevige buikpijn die niet reageert op paracetamol (maximaal 3 x per dag 1000 mg).
- Als u koorts krijgt boven de 38.5°C.
- Bij zwelling van de onderbuik.
- Bij bloeden van de wond(jes).

Verhinderd

Kunt u niet naar uw afspraak komen? Meld dit dan zo snel mogelijk bij polikliniek Urologie.

Vragen

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen? Neem dan contact op met de polikliniek Urologie.

Contactgegevens

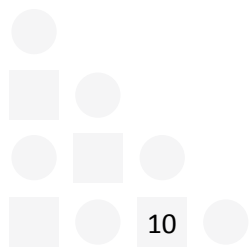
Catharina Ziekenhuis
Telefoon 040 - 239 91 11
www.catharinaziekenhuis.nl

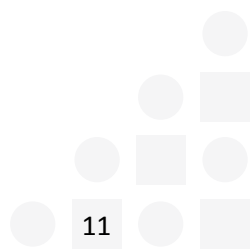
Spoedeisende Hulp
040 - 239 96 00

Polikliniek Urologie
040 - 239 70 40

Verpleegafdeling Urologie
040 - 239 75 00

Routenummer(s) en overige informatie over de afdeling Urologie kunt u terugvinden op www.catharinaziekenhuis.nl/urologie

Altijd als eerste op de hoogte?

Meld u dan aan voor onze nieuwsbrief:

www.catharinaziekenhuis.nl/nieuwsbrief

Michelangelolaan 2 – 5623 EJ Eindhoven
Postbus 1350 – 5602 ZA Eindhoven